

[Holstein.]

Byer forslaaar som en Skrædder et vist Sted. Jeg har i Aarevis forsøgt at vinde Tilslutning for den Tanke, at Jordfonden ikke burde være en Millionfond, som ensidigt anvendtes til Jordudstyknig til Oprettelse af Smaalandbrug, men burde være en Samfundsfond med sociale Formaal, som kom den mindrebemidlede Befolkning saavel paa Landet som i Byerne til gode i ligelig Grad. Disse Forslag, som jeg i sin Tid har fremsat, druknede, blev, som man fra anden Side har sagt: med velberaad Hu druknet i Velvillie. Jeg synes, at selv om der i den oprindelige Lov om Jordfonden staaar, at de Midler, der kom ind ved Lensaflysningen, skal anvendes til Oprettelse af Jordbrug, vilde det ikke være urimeligt, om Rigsdagen, naar Udstykningerne for den lensaffløste Jords Vedkommende har fundet Sted, tager Spørgsmaalet om Kapitalens fremtidige Anvendelse op til fornyet Overvejelse, thi det er en ensidig Betragtning at hævde, at denne Fond er taget af Landbrugsjorden og til Landbrugsjord skal den atter vende. Det havde været rimeligt at give den vidererækkende Formaal, saa kunde man altid ved Statsbevillinger paa Finansloven bestemme — efter Konjunkturerne, efter de erhvervsmæssige, efter økonomiske Forhold —, hvor store Midler man vilde bevilge til Statshusmandsbrug efter den gamle Lov eller paa lignende Vilkaar som efter Statsfæstebestemmelserne, hvis man er indtaget i dem, samt hvad man nu vilde benytte til Tilvejebringelse af egne Hjem i Byerne, saaledes at det bevægelige var Bevillingerne paa de aarlige Finanslove, og det, der laa fast, var den fremtidige Anvendelse af Jordfondens Midler til sociale Formaal. Nu er den ganske vist kommet til at ligge fast, men fast i ganske ensidig Retning, nemlig i alt overvejende Grad til Oprettelse af Landbrug. Og hvad Bevillingerne paa Finansloven angaar, er Forholdet ogsaa det, at der i begge Lovforslag, baade Venstres og Regeringens, praktisk talt ikke er Tale om Bevillinger med bymæssigt sociale Formaal, men ogsaa paa dette Omraade udelukkende om Bevillinger til Oprettelse af smaa Landbrug paa Landet.

Inden jeg gaar over til at omtale Ekspropriationsbestemmelserne i Regeringens Forslag, vil jeg gerne gøre nogle Bemærkninger om S sammensætningen af det Udvalg, som man fra Regeringens Side har tænkt for Fremtiden skulde administrere og paa de allervæsentligste Omraader afgøre, hvad der paa dette Omraade skal foretages og ikke foretages. Det

er saare langt fra, at vi her i Landet i vort parlamentariske Arbejde og i vor Politik handler efter de forfatningsmæssige Grundsynspunkter, som den berømte franske Statsretslærer Montesquieu angav som dem, der bedst skabte Retssikkerhed i Samfundet og bedst værnede Statsborgerne mod Vilkaarlighed og Overgreb fra Statsmyndighedernes Side. Det er saare langt fra, at vi følger hans Principper om Statsmyndighedernes Adskillelse fra hinanden, man blander dem mere og mere sammen i en haabløs Konfusion. Lovgivningsmagten delegerer i stigende Omfang sin lovgivende Myndighed til Administrationen, og samtidig overtager Medlemmerne af Lovgivningsmagten i stigende Omfang administrative Opgaver, og samtidig berøver man i stigende Grad Domstolene deres Selvstændighed og indskrænker deres Kompetenceomraade. Det er Forhold, som saa langt fra at bidrage til at underbygge og fæstne det parlamentariske Demokrati, der jo i vore Dage er ude for saa haard en Vind, i Virkeligheden bidrager til at svække og underminere. Jeg vil som slaaende Eksempel anføre S sammensætningen af det Jordlovsudvalg, man her har bragt i Forslag, og de Opgaver, man tillægger det. Dette Udvalg foreslaas sammensat af Rigsdagsmedlemmer — hovedsagelig vil det blive Rigsdagsmedlemmer — og som Bidsidere, Medarbejdere, Embedsmænd henholdsvis fra Landbrugs- og Finansministeriet, og de Afgørelser om Erstatning for Ekspropriation, som skal træffes, kan berigtiges af to udelukkende administrative Organer, som paa ingen Maade maa forveksles med Domsmyndigheder, nemlig Vurderingsraadene og Over-Skyldraadet. I Over-Skyldraadet er Næstformanden en Embedsmand i Finansministeriet. Man tænke sig blot, at det samme Finansministerium vilde Siden af Landbrugsministeriet skal afgive Embedsmændene til Jordlovsudvalget, og at de sammen med Parlamentarikere, som kan være de samme baade i Jordlovsudvalg og i Overskyldraad, skal træffe Afgørelser om alle de eminent betydningsfulde og vidtrækkende Spørgsmaal, som oprulles i Lovforslagets Kapitel III: Det offentliges Erhvervelse af Jord. Man behøver ikke at have meget Kendskab til Vurderingsraadene og Over-Skyldraadets Virksomhed og Virkemaade for ikke at være i Tvivl om, at saa snart der bliver Spørgsmaal om Erstatningerne for den Jord, som Udvalget efter Lovforslagets § 14 har truffet Afgørelse om — det er Jordlovsudvalget, der afgør, —